

FAKTY a ÚVAHY

O VIERE
a (niektorých) problémoch
KREŠŤANOV

MILAN BENJAN

ÚVOD

Kniha **Fakty a úvahy O VIERE a (niektorých) problémoch KREŠŤANOV** síce vychádza z malej, 90-stránkovej knižočky **ÚVAHY – podnety na zamyslenie pre veri-riacich i „neveriacich“**, ktorá vyšla v r. 1995, nemožno ju však považovať za jej druhé vydanie (hoci by aj bolo označené: „doplnené a upravené“), pretože táto kniha má nielen podstatne väčší (viac ako trojnásobný) rozsah a jej obsah tvorí podstatne širší okruh tém, ale najmä jej zameranie a určenie je iné: už to nie sú iba „podnety na zamyslenie“, ale aj konkrétne rady – má teda ambíciu (možno trochu i neskromnú) nielen inšpirovať, ale aj poučiť, poprípade usmerniť. Táto ambícia sa opiera o skutočnosť, že popri *úvahách* sú tu predovšetkým **fakty**, opierajúce sa jednak o autoritu Božieho slova, jednak o skúsenosti tých kresťanov (z generácií minulých i zo súčasnosti), ktorí mali odvahu nielen svedčiť o svojej viere, ale aj zveriť sa s niektorými svojimi problémami.

Poznámka k názvu: pri takej pestrosti tém nebolo jednoduché nájsť výstižný, obsažný, a pritom pomerne stručný, názov knihy. Z viacerých alternatív som napokon zvolil **Fakty a úvahy O VIERE a (niektorých) problémoch KREŠŤANOV**, pretože obsah knihy (pri všetkej rôznorodosti jednotlivých statí) sa týka buď priamo viery kresťanov (rôznych jej aspektov) alebo niektorých iných (ale s vierou priamo alebo nepriamo súvisiacich) otázok či problémov kresťanov – predovšetkým *duchovných*: ich paradigmy, orientácie, chápania niektorých „bežných“ alebo „menej bežných“ otázok (od postoja k tradíciám, sviatkom, až po vnímanie vlastnej identity a poslania); ale aj problémov *duševných a telesných* (v biblickej terminológii obe tieto zložky patria k sebe, nerobí sa medzi nimi rozdiel – sú označované jedným výrazom „*telesné*“), ako je napr. choroba, telesné potreby a žiadosti, ale i telesné a duševné utrpenie a pod.

A čo majú obe knihy spoločné? Okrem niekoľkých prevzatých statí, je to predovšetkým skutočnosť, že v oboch prípadoch nejde o monografiu, ale o „zborník statí“ – súbor (výber) prejavov, článkov alebo častí dlhších pojednaní, prednesených pri rozličných príležitostiach alebo uverejnených na rôznych miestach, najčastejšie v časopisoch (v niekoľkých prípadoch sú to aj vybrané kapitoly z iných mojich kníh). Z toho, pravdaže, vyplýva – *po prvé* – že témy sú značne rôznorodé – čo je na jednej strane výhoda (ich potenciálnymi adresátmi môže byť širší okruh čitateľov), na druhej strane však aj istá nevýhoda (ťažkosť pri usporiadaní do ako-tak tematicky súrodých častí); – *po druhé*, že niektoré myšlienky sa môžu vo viacerých statiach občas opakovať (aj keď v iných súvislostiach).

Kvôli ľahšej orientácii (najmä pre čitateľov, ktorí nie sú zvyknutí čítať knihu „zardom“, ale vyberať si témy im blízke) je kniha usporiadaná takto: (1) state sú podľa ich zamerania rozdelené do troch skupín; kniha teda pozostáva z *troch častí* – „*viac-menej tematických celkov*“ („viac-menej“ preto, lebo v zborníku takéhoto druhu nie je možné sa vyhnúť tomu, aby sa témy jednotlivých častí do istej miery neprekrývali); (2) kniha je opatrená podrobným obsahom, v ktorom sú u rozsiahlejších statí uvedené aj názvy (a tým i obsah) ich kapitol; ak ide o kratšie state (nerozdelené na kapitoly), je pod ich názvom uvedená krátka charakteristika („anotácia“). (Kde názov state jednoznačne vystihuje jej obsah, tam som nepokladal za potrebné túto „anotáciu“ uvádzať.)

Keďže sú časti, state i kapitoly očíslované (časti rímskymi, state a kapitoly arabskými číslami), je možné odkaz na konkrétny text označiť stručne, a pritom presne (príklad: o rôznych druhoch liečby, alternatívnej i oficiálnej, sa píše v II.15.5).

Spomenuté tri časti knihy sú:

I. VIERA – čo je a čo nie je viera kresťanov? Veď zďaleka nie všetko, čo sa (samo či inými) vydáva za kresťanské, takým v skutočnosti aj je. Do tejto časti patria aj také otázky, ako vyznanie (krédo), vzťah viery a vedy, otázky vzťahu človeka k Bohu a niektoré ďalšie.

II. KREŠŤANIA – vo svete a „svet v kresťanoch“: otázky vzťahu človeka k ľuďom – bližným (k bratom vo viere, ale aj k ostatným), k sebe samému (pôjde napr. o také otázky, ako je egoizmus, pokora, hierarchia hodnôt, ale aj starostlivosť o osobné veci – sem sú zaradené aj state o zdraví, chorobe, liečení a ošetrovaní atď.) a k tomu, „čo ponúka svet“.

III. CIRKEV – O dvojakej cirkvi: o Cirkvi – „Kristovom tele“ a o „cirkvi“ – ľudskej organizácii; niečo z dejín i súčasných problémov. Do tejto časti som zaradil aj poznámky o vzťahu kresťana k tradíciám, „cirkevným sviatkom“, k niektorým cirkevným nebiblickým dogmám, ale tiež niečo o nekresťanských náboženstvách (sú tu napr. poznámky o moslimoch, Židoch, zmienka o New Age, hinduizme, budhizme a i.) a o tzv. globalizácii politicko-mocenskej i ideologickej – aktuálnom jave súčasnosti a neklamnom znaku posledných dní.

Tam, kde sa niektorej závažnejšej otázky dotknem iba stručne, čitateľa upozorním (v poznámke), v ktorej mojej knihe nájde k danej téme podrobnejšie informácie (zoznam kníh i adresu, na ktorej si ich možno objednať, nájde na poslednej strane tejto knihy).

M.B.

O B S A H

úvod... ...3

I. VIERA... ...5

Základné pojmy – čo je a čo nie je viera kresťanov – vzťah človeka k Bohu – otázky interpretácie Písma – vyznanie (krédo) – vzťah viery a vedy a i.

1. „Prvouka vieruky“... ...5

1. Viera a veda, 2. Kresťanská viera, 3. Kresťanská láska, 4. Ospravednenie a milosť, 5. Kresťan a svet, 6. Životný štýl kresťana

2. Viera, to nie je iba presvedčenie, ale aj dôvera, poslušnosť a služba... ...13

1. Kto je kresťanom, 2. Viera, dôvera, poslušnosť, 3. Obrátenie sa – to je prebudenie a vykročenie, 4. Stať sa Božím dieťaťom možno iba narodením sa do Božej rodiny, teda jedine znovuzrodením, 5. Je viacero ciest, ale len jedna z nich je tá pravá, 6. Kto dôveruje, dokáže aj obetovať, 7. Ako sa rozhodnúť? 8. Kresťania sú oddelení od sveta, 9. Zvádzanie k hriechu deformovaných Slovom Božím, 10. Náš Spasiteľ a Pán, 11. Čo s darovanou milosťou? A čo so Zákomom? 12. Čo sa najviac protiví Božiemu Zákomu? 13. Aká má byť cirkev Kristova? 14. Konfrontácia s antikristom a vernosť Zmluve.

3. Božie slovo... ...26

1. – ako mu rozumieť? 2. Modlitba Pánova (Otčenáš), 3. „Slovo, ktoré sa stalo telom“.

4. Krédo (vierovyznanie)... ...36

1. Čo a načo je vyznanie? 2. Moje krédo, 3. Staroveké vyznania, 4. Krédo apoštolov.

5. Dekalóg (Desatoro)... ...48

1. Dve „redakcie“ Desatora, 2. Stručné poznámky k jednotlivým prikázaniam.

6. Sola Scriptura... ...52

Čo je SOLA SCRIPTURA a prečo SOLA SCRIPTURA? 2. Poznanie Zákona, Božej vôle a jej plnenie sa bezpodmienečne vyžaduje od kresťana.

7. Jediný pravý Boh a Boží Syn... ...54

1. Kresťania veria v jedného Boha, 2. Vzťah Ježiša Krista k Bohu, 3. Vzťah Boha k Ježišovi Kristu, 4. Boží Syn.

8. KTO (a aký) je Boh – ten jediný, pravý?... ...59

(Varujeme sa falošných predstáv o Bohu)

9. Stvoriteľ – Sudca... ...62

(O príčinách občasného napätia vo vzťahu k Bohu a v bohoslužbe)

10. Božie meno... ...66

1. Poznáš meno svojho Boha? 2. Význam mena

11. Ježiš Kristus nám priniesol evanjelium, ale aj prikázania... ...74

1. Prikázania Ježiša Krista podľa evanjelií, 2. Doklady z Písma... 3. Nezabúdajme na posledný príkaz a na prvú výzvu nášho Pána...

12. Obete... ...82

1. Jazykové poznámky, 2. Z histórie, 3. Účel obetí, 4. Požiadavky kladené na obeť, 5. Obet' Ježiša Krista.

13. Modlitba... ...92

14. Prečo človek niekedy nerozumie Bohu?... ...94

(Analogia medzi komunikáciou detí s ich rodičmi a komunikáciou kresťana s Bohom)

15. Boží hnev a Božia výchova... ...96

(Ako je to s bezbožníkmi a veriacimi? Naozaj sa tým prvým „vedie lepšie“?)

16. O živote... ...98

1. Život – Boží dar, Jeho zázračné dielo – „vizitka“ Stvoriteľa – šanca človeka, 2. O „slepom hodinárovi“.

17. Stojíme na prahu „Nového veku“ (New Age) alebo „dní konca“ (tohto veku)?... ...115

- 18. Čo bude s týmto svetom a čo bude s nami? Ako je to so „životom po živote“?... ...119**
 1. Čo bude s nami? 2. Ako je to so „životom po živote“? 3. Čo bude s týmto svetom...?
- 19. Tri evanjeliové udalosti... ...125**
 (O krste, ukrižovaní a vzkriesení Ježiša Krista)
- 20. Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho... ...127**
- 21. Tri dni, ktoré zmenili „osud“ sveta... ...131**
 (Od „Zeleného štvrtka“ po „Veľkonočnú nedeľu“)
- 22. Moc satana. Víťazstvo Krista. Postavenie kresťanov... ...135**
- 23. Poznanie Božej Pravdy a pravdy o Bohu... ...137**
 1. Poznanie... – otázka života a smrti. 2. Čo znamená „poznať“ a čo (koho), prečo a ako poznávať? 3. Ale „má vôbec zmysel pokúšať sa poznať Boha“? 4. Kto môže poznať Božiu Pravdu a pravdu o Bohu? 5. Predpoklady poznania: CHCIEŤ, VEDIET, NEBÁŤ SA. 6. Prekážky poznania: lenivosť (a ľahostajnosť), tradicionalizmus, „imprimatur“.
- 24. O skutkoch, postojoch a motivácii kresťanov... ...145**
- 25. O odpustení a o tom, čo s odpustením súvisí... ...149**
 (spása, pokánie, ospravedlnenie sa, spravodlivosť, trest, pomsta, hnev láska...)

II. KREŠŤANIA a SVET... ...155

Krešťania vo svete a „svet v kresťanoch“ – vzťah kresťanov k blížnym, k sebe, k tomu, čo ponúka svet – kresťanská rodina – ťažké chvíle v živote kresťanov – „kvapky“ (duchovné miniatúry) a i.

- 1. Kompas v púšti... ...155**
 (Cesta životom je ako putovanie púšťou alebo plavba po mori: ak človek nemá blúdiť, ak chce prísť k cieľu, potrebuje pomoc – spoľahlivý „kompas“)
- 2. Som kresťan... ...157**
 (Kam patríme? A čo je naším hlavným „identifikačným znakom“?)
- 3. „Problémy“ kresťanov a problémy „kresťanov“... ...158**
 1. O problémoch všeobecne i konkrétne. 2. O problémoch kresťanov – alebo: „môžu mať kresťania problémy?“
- 4. Čo chýba mladým kresťanom?... ...166**
 (Mladý vek má niektoré nevýhody, ale aj veľké prednosti)
- 5. Úcta k starším v Biblii a vo svete... ...168**
- 6. Pokánie číňte a verte v evanjelium... ...175**
 (Čo je pokánie a čo všetko patrí k evanjeliu?)
- 7. Kresťania uprostred sporov a nepokojov sveta... ...176**
 (Ako žiť v cudzom svete a zachovať si identitu? Ako žiť v nepokojnom svete a zachovať si pokoj?)
- 8. Kresťania a vrchnosť... ...178**
 1. Kresťan a poslušnosť. 2. Vzťah kresťana k vrchnosti. 3. Niekoľko citátov z Písma a poznámok...
- 9. Pripomínajme si ich, ale ich neoslavujme!... ...182**
 (Môže kresťan „oslavovať“ ľudí – „velikánov“?)
- 10. Veľký hriech: pýcha (namyslenosť)... ...183**
 (Z často bagatelizovanej pýchy pochádzajú tie najhoršie zločiny, najväčšie hriechy)
- 11. Výstrahy... ...186**
 (Duchovný život ohrozujú mnohé veci, najviac však formálnosť, falošné učenie a egocentrizmus)
- 12. Požiadavka aktivity a bdelosti kresťanov v čase pred príchodom Pána... ...188**
- 13. Evanjelizácia... ...190**
 1. Evanjelizovať! Áno! Ale ako? 2. „Piate evanjelium“.
- 14. Horké kvapky z Božej lekárničky... ...193**
 („Liečivý účinok“ trápenia, súženia, preťaženia, smútku, nesplnených priání a iných „horkých kvapiek“)
- 15. Zdravie a choroba... ...197**

1. O zdraví, chorobe a zdravotníkoch. 2. Zdravotník zdravotníkom, kresťan kresťanom. 3. O chorobe a uzdravovaní. 4. Závery a pár praktických rád. 5. Dodatok: niečo o rôznych druhoch liečby „alternatívnej“ i „oficiálnej“, nebezpečnej, zbytočnej i vhodnej a nevyhnutnej.

16. Služba lásky na pomoc odkázaným (diakonia)... ...210

1. Čo je služba lásky? A kto sú to tí na pomoc odkázaní? 2. Niekoľko praktických rád pre ošetrovanie starých a bezvládných.

17. Kresťanská rodina... ...215

1. Autorita v kresťanskej rodine. 2. Kresťanské manželstvo. 3. O rozvode kresťanského manželstva. 4. Výchova a trest.

18. Srdce – srdce – srdce... ...227

1. Srdce z hľadiska biologického. 2. Srdce – symbol citov a povahových čŕt. 3. Srdce v Biblii – „orgán duše“.

19. „Kvapky“ (duchovné miniatúry)... ...230

(60 drobných úvah na biblické texty)

20. Interview... ...249

(Rozhovor – osobné svedectvo)

21. Náš Boh k nám hovorí – počúvajte a poslúchajte Ho... ...252

(Poslušnosť je znak a podmienka viery. Nezabúdajme, že Božie príkazy sa nachádzajú nielen v Dekalógu. Čítajme preto celé Písmo – nájdeme tam nielen Božie príkazy, ale aj Jeho cenné rady, poučenia, upozornenia, povzbudení)

22. O úplatkoch... ...258

(Čo hovorí o úplatkoch Boh? Dar, či úplatok? Je rozdiel medzi „keš-úplatkom“ a „lobby-korupciou“?)

23. O boháčoch a bedároch (i tých ostatných)... ...261

24. O „self-psychológii“ diabolského kultu ja... ...268

25. Kultúra Západu v agónii... ...272

III. CIRKEV, cirkvi, náboženstvá... ...283

CIRKEV (telo Kristovo) a cirkvi (organizácie ľudí) – niečo z dejín i súčasných problémov (o formovaní, deformovaní, reformovaní a „redeformovaní“ cirkvi) – dogmy – cirkevné sviatky – súčasný synkretizmus („spájanie sa“ a „miešanie sa“) v rámci „globalizácie“ – „sektý“ a kultúry – novopohanské hnutie New Age – o moslimoch, o Židoch a i.

1. O cirkvi... ...283

1.1. Cirkev Kristova a cirkev svetská

(Ako sa CIRKEV – Kristovo telo zmenila na cirkvi – organizácie ľudí)

1.2. Poslanie cirkvi v 21. storočí

2. Koľko ciest vedie do neba?... ...290

1. Prečo je veľa kresťanských cirkví? 2. Niečo o sektách a kultoch. 3. Kultúry synkretické.

4. Kultúry pohanské („novopohanské“).

3. Naozaj, pán Margies?... ...304

(O „teológii prosperity“)

4. O niektorých problémoch cirkevných zborov... ...306

1. Vzťah medzi materiálnymi a duchovnými problémami cirkev. zborov. 2. O vzťahu ľudí k spoločnostiam a spoločenstiev k ľuďom. 3. Cirkev – inštitúcia a (alebo) spoločenstvo?

5. Sobota, nedeľa, sviatky... ...326

6. Pascha (pesach) a Veľká noc... ...326

(Krátka história a význam Veľkej noci. Je naše „svätenie“ týchto sviatkov kresťanské, či ním urážame Boha?)

7. Sviece – symboly – tradície – Vianoce... ...331

Dodatok: O niektorých symboloch kresťanov.

8. Éry, letopočty, kalendáre... ...340

(„Prelom tisícročí“? – nič zvláštne. Bolí Vianoce 2000 „okružnými narodeniami“ Ježiša Krista?)

9. Z prejavov... ...346

1. Inštalačná reč. 2. Potrebujeme „tak málo“ – iba ŽIVÚ VIERU. 3. Prezidentovi.

10. Zavádzajúce tri bodky a „sväté veci“... ...352

(O nekorrektnom citovaní Písma a o tom, čo je, a čo nie je sväté)

11. Nový vek (New Age)... ...355

1. Podstata „Nového veku“, jeho „meno a miesto narodenia“. 2. Korene a z nich vychádzajúce predstavy. 3. Spôsoby „infikovania Novým vekom“, prejavy a dôsledky „infekcie“.

12. Globalizácia – cesta k novému svetovému „poriadku“... ...367

13. Náboženský synkretizmus – ideologická globalizácia... ...376

14. Moslimovia – akí vlastne sú?... ...381

1. Niečo o islame a moslimoch. 2. Niekoľko islamských „prikázaní“. 3. Vzťah k Židom a kresťanom. 4. Niečo o Koráne a jeho autorovi. 5. Ešte letný pohľad do histórie. 6. Hagarine (ale aj Abrahámове) deti. 7. Moslimovia v mnohom môžu byť kresťanom vzorom.

15. Židia – „zvláštny fenomén“ medzi národmi392

1. Židia – zvláštni. 2. Židia – vyvolení. 3. Židia – nenávidení.

Niektoré použité skratky... ...403

FAKTY a ÚVAHY...

... O VIERE (a niektorých problémoch) **KREŠŤANOV**

Autor: Dr. Milan BENJAN

Vydanie prvé: 2002, str. 306

Vydal: Dr. M. Benjan

vytlačili: Bratia Sabovci, s.r.o. Zvolen

ISBN 80-89029-48-5

Vydanie druhé (prepracované, doplnené): r. 2014, str. 408 (412)

v elektronickej forme vydal: MB. KB, Sliač

Autor viacerých kníh s duchovnou tematikou ponúka teraz čitateľom svoju dosiaľ najobsiahlejšiu – nielen čo do počtu strán, ale aj množstva tém – publikáciu. Je to vlastne zborník menších prác (publikovaných v časopisoch, popr. odprednášaných na rôznych miestach), doplnený niekoľkými vybranými kapitolami z predchádzajúcich autorových kníh.

Knihy je rozdelená na tri časti:

- I. **VIERA:** V úvodnej časti (v akejsi „prvouke vierouky“) sú vysvetlené základné pojmy, napr. čo je to *viera*, *láska (agapé)*, *ospravedlnenie*, *obrátenie* atď. Ďalej tu čitateľ nájde „netradičnú“ exegézu *Modlitby Pánovej* („Otčenáša“), poznámky (opäť „netradičné,“) k *Desatoru*, *krédu* a k niektorým iným dôležitým teologickým otázkam, napríklad: ako chápať a vysvetľovať *Písmo* (základy hermeneutiky a exegézy), ako je to s *obeťami* (v minulosti a dnes), prečo človek niekedy nerozumie Bohu, čo je a aký je *život*, odkiaľ pochádza a kam smeruje, ako je to „so životom po živote“? atď.
 - II. **KREŠŤANIA** a svet (a „svet v kresťanoch“): O tom, ako sa kresťania vyrovnávajú s *problémami* z konfrontácie so svetom; o vplyve sveta na nich, ale aj o ich pôsobení na svet, o *evanjelizácii*, o kresťanskej *rodine*, o vzťahu k *starým ľudom*, k *vrchnosti*, ale aj o *úplatkoch*, o *zdraví a chorobe* (sú tu i praktické rady pre správnu životosprávu pre ošetrovanie chorých) atď.
 - III. **CIRKEV**, cirkvi a náboženstvá: O *Cirkvi Kristovej* i o „cirkvách svetských“, o *sviatkoch*, *symboloch*, *tradiáciách* i niektorých *dogmách*, ale tiež o *nekresťanských náboženstvách* (islame, judaizme) a *synkretických či novopohanských kultoch* (ako je napr. New Age, rôzne odrody hinduizmu, budhizmu, munizmus, scientológia atď.). Sú tu aj state o *globalizácii* – politicko-ekonomicko-vojenskej i nábožensko-ideologickej (t.j. o *synkretických* tendenciách globalistov, skrývajúcich sa niekedy za populárny – a často zneužívaný – „*ekumenizmus*“). Čo o tom všetkom hovoria biblické proroctvá?
-

ISBN 80-89029-48-5